

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

2018

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

© MOAD, s.r.o.

Program rozvoja obce Lukov je vlastníctvom, imaním obce Lukov.

Program rozvoja obce Lukov je autorským dielom MOAD, s.r.o.

Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa projektu – spoločnosť MOAD, s.r.o. a sú jej vlastníctvom.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok trestnoprávnu zodpovednosť!

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

Názov:	Program rozvoja obce Lukov na roky 2018 – 2024
Územné vymedzenie :	Prešovský samosprávny kraj Obec: Lukov
Územný plán obce schválený:	2018
Dátum schválenia PRO:	9. 3. 2018
Dátum platnosti:	10. 3. 2018
Publikovaný verejne:	10. 3. 2018
Spracovateľ:	MOAD, s.r.o. Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 48 189 308 Registrácia: Okresný súd Košice I., Odd. Sro, vložka: 37460/V

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

OBSAH

ÚVOD		5
	1. PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV	5
	1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA	5
	1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE	5
	1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE	6
	1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY	6
	1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV	7
	1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	7
	1.7 OSNOVA AKTUALIZOVANÉHO PROGRAMU ROZVOJA OBCE	8
A	ANALYTICKÁ ČASŤ	8
	2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCE	8
AI	ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	10
	3. KRAJINA	10
	4. OBYVATEĽSTVO	10
	5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE	12
	6. ŠKOLSTVO	13
	7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY	14
	8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	15
	9. KULTÚRA A ŠPORT	16
	10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI	16
	11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE	17
AII	ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	17
	12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCE	17
	13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY	18
	14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	19
	15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	19
	16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI	20
	17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE	20
AIII	ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA A SWOT	20
B	STRATEGICKÁ ČASŤ	23
	18. VYMEDZENIE POJMOV	23
	19. VÍZIA OBCE	23
	20. PRIORITY A CIELE	23
C	PROGRAMOVÁ ČASŤ	29
	21. PREHĽAD OPATRENÍ	29
	22. INDIKÁTORY OPATRENÍ	38
D	REALIZAČNÁ ČASŤ	39
	23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCE	40
	24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE	40
	25. KOMUNIKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE	42
	26. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2016 - 2017	42
E	FINANČNÁ ČASŤ	43
ZÁVER		44
	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	45

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

ÚVOD

Obec Lukov plánovanie svojho rozvoja deklarovala v roku 2007, kedy bol prijatý prvý dokument Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Realizácia aktivít podľa tohto plánu sa osvedčila. Investície a projekty, ktoré obec realizovala boli koordinované a nie náhodilé. Úspešné boli aj viaceré projekty a granty, ktoré obec pre svoj rozvoj využila. Platnosť pôvodného PHSR skončila. Pre programovacie obdobie 2014 – 2020, s presahom do roku 2024 sa obec Lukov rozhodla pripraviť Plán rozvoja obce v nadväznosti na aktuálnu legislatívu, ako aj v nadväznosti na priority a ciele Stratégie Európa 2020.

Program rozvoja obce Lukov je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia plánovaných cieľov, popisuje kľúčové javy v obci, hodnotí ich a navrhuje k nim dlhodobé priority a opatrenia. Ich realizácia by mala viesť k pozitívnemu rozvoju daného územia. Program rozvoja odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov obce. Program rozvoja obce je materiálom, ktorý vychádza zo znalosti daného územia, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“. Zároveň využíva silné stránky a príležitosti a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov.

1. PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCE A JEHO PRÍPRAVA

Kľúčovou ambíciou pri príprave aktualizácie Programu rozvoja obce je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie plánovať tak, aby z toho mala obec a jej obyvatelia čo najväčší úžitok. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom sa to dá.

Program rozvoja obce Lukov do roku 2024 je strednodobým plánom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života obce a jej obyvateľov. Je návodom pre individuálne projekty obce, jej podnikateľského zázemia, spolkov, či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj. Program rozvoja obce slúži ako podklad pre zdôvodňovanie finančných potrieb pri využívaní štátnych zdrojov a súčasne je potrebnou podmienkou k získaniu dotácií z fondov Európskej únie (EÚ).

Starostka obce Lukov poverila spracovaním rozvojového dokumentu obce odborníkov spoločnosti MOAD, s.r.o, ktorá sa zaoberá aktivitami v prospech obcí. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovým partnerom spracovateľa sa stalo obecné zastupiteľstvo. Obecné zastupiteľstvo prihliadalo na záujmy rozvoja obce, ale aj na záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obce a regiónu. Spracovatelia pri návrhu stratégie obce vychádzali aj z volebného programu, vďaka ktorému starostka vyhrala komunálne voľby v novembri 2014, ako aj z volebného programu, ktorý starostka pripravuje pre nadchádzajúce komunálne voľby. O zámeroch rozvoja obce, ktoré boli sformulované vo volebnom programe sa viedli verejné diskusie na viacerých zhromaždeniach a obyvatelia tieto zábery podporili. Program rozvoja obce tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám obce, ale aj potrebám jednotlivých subjektov v nej pôsobiacich.

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

NÁZOV DOKUMENTU	Program rozvoja obce Lukov na roky 2018 - 2024
FORMA SPRACOVANIA	Program rozvoja obce Lukov je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených na jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Programu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

RIADENIE PROCESU SPRACOVANIA	<p>Proces spracovania aktualizácie Programu rozvoja obce koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: MOAD, s.r.o.</p> <p>Manažér za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová</p> <p>Riadiaca skupina: Ing. Jozefína Kramárová, starostka obce Ivan Jaščur, zástupca starostky Dušan Konfederák, poslanec obecného zastupiteľstva Milan Miko, poslanec obecného zastupiteľstva Slávka Kapsdorferová, poslankyňa obecného zastupiteľstva Radoslav Kačmár, poslanec obecného zastupiteľstva Mgr. Anna Kramárová, poslankyňa obecného zastupiteľstva Ján Malega, poslanec obecného zastupiteľstva</p> <p>Pracovná skupina: Ing. Jozefína Kramárová, starostka obce Ivan Jaščur, zástupca starostky Dušan Konfederák, poslanec obecného zastupiteľstva Milan Miko, poslanec obecného zastupiteľstva Slávka Kapsdorferová, poslankyňa obecného zastupiteľstva Radoslav Kačmár, poslanec obecného zastupiteľstva Mgr. Anna Kramárová, poslankyňa obecného zastupiteľstva Ján Malega, poslanec obecného zastupiteľstva</p>
OBDOBIE SPRACOVANIA	Program rozvoja obce bol spracovaný v období december 2017 – marec 2018
FINANCOVANIE SPRACOVANIA	Program rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.

Zdroj: spracovateľ

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

TERMÍN: december 2017 – marec 2018	XII	I	II	III
Úvod				
Analytická časť				
Strategická časť				
Programová časť				
Realizačná časť				
Finančná časť				
Záver				

Zdroj: spracovateľ

1.4 VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY

Právnym rámcom spracovania Programu rozvoja obcí sú ustanovenia zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Rovnako dôležitým východiskom pre Program rozvoja obce je viacročný rozpočet obce, strategická časť Programu zohľadňuje aj Územný plán obce.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

NÁZOV DOKUMENTU	PLATNOSŤ DOKUMENTU	ÚROVEŇ DOKUMENTU	ZDROJ
Stratégia Európa 2020 a Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020	2020	nadnárodná	www.mindop.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk
Integrovaný regionálny operačný program „IROP“	2020	národná	www.mindop.sk

Zdroj: spracovateľ

1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Od roku 2007, kedy dol spracovaný, schválený a prijatý prvý Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lukov prešla obec viacerými pozitívnymi zmenami a realizovala viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov obce, regiónu a jeho okolia. Vďaka šikovnému manažmentu obce sa obec zapojila do prípravy a následnej realizácie viacerých investičných projektov a grantov, ktoré by bez takejto finančnej pomoci nebolo možné realizovať. Obec úspešne využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a mohla tak realizovať prioritné investičné aktivity, na ktoré by veľmi ťažko vedela vyčleniť finančné prostriedky z vlastných zdrojov. Okrem investičných aktivít obec využila aj viaceré „mäkké“ projekty predovšetkým v oblasti ľudských zdrojov. Podrobné hodnotenie realizácie aktivít pôvodného PHSR je uvedené v tabuľke.

Tabuľka Hodnotenie realizovaných investícií

NÁZOV PROJEKTU	ROK REALIZÁCIE
Nájomné bytové domy – 19 b.j.	2009
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja	318 089,-
NÁZOV PROJEKTU	ROK REALIZÁCIE
Rekonštrukcia Obecného úradu v obci Lukov	2010
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*
Pôdohospodárska platobná agentúra	237 836,26
NÁZOV PROJEKTU	ROK REALIZÁCIE
Sanácia havarijného zosuvu v obci Lukov	2012
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*
Environmentálny fond	34 171,-
NÁZOV PROJEKTU	ROK REALIZÁCIE
Rekonštrukcia jednotiek verejného osvetlenia v obci Lukov	2012
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*
Ministerstvo hospodárstva SR	171 524,-
NÁZOV PROJEKTU	ROK REALIZÁCIE
Bytový dom 8 b.j. Lukov	2013
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	152 439,79
NÁZOV PROJEKTU	ROK REALIZÁCIE
Bytový dom 8 b.j. Lukov	2015
POSKYTOVATEĽ GRANTOVEJ POMOCI, DONOR	VÝŠKA POMOCI*
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	167 510,-

*uvádzané v €

Zdroj: obec Lukov, 2018

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

1.7 OSNOVA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Program rozvoja obce formuluje aktuálne kľúčové problémy obce, jasne definuje jej strategické ciele, rozvojové priority a opatrenia. Navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech obyvateľov. Program rozvoja obce je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Program rozvoja je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a člení sa na

- Úvod
- Analytická časť
- Strategická časť
- Programová časť
- Realizačná časť
- Finančná časť
- Záver
- Prílohy

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI LUKOV

2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

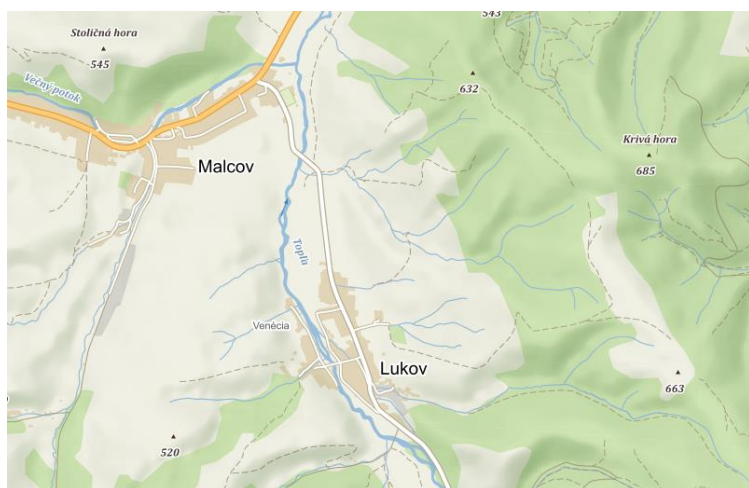
Katastrálna výmera obce: **2 856,7 ha**

Počet obyvateľov k 30. 6. 2017: **643**

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE

Kataster obce leží na východnom úpätí Západných Karpát, na severnom úpätí Čergovského pohoria, v hornej časti údolia Toplianskej doliny v priemernej nadmorskej výške 420m. Je súčasťou celku Horný Šariš. Rozlohou katastra sa obec zaraďuje na tretie miesto v katastrálnom území čomu nasvedčuje aj počet susediacich katastrálnych celkov. Kataster obce susedí s dvanástimi katastrálnymi územiami. Zo severu sú to Lenartov, Malcov a Gerlachov, na severovýchod až východ sú to Kružľov a Bogliarka, juhovýchod Kríže, juh až juhozápad Livov a Livovská Huta. Na západ sú to: Šarišské Jastrabie, Čirč, Ruská Voľa nad Popradom a Obručné.

Obcou Lukov prechádza štátna cesta II. triedy s priamym napojením zo severu na cestu I. triedy v smere Bardejov - Stará Ľubovňa - Poprad.

Obrázok 1 Mapa polohy obce Lukov

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

2.3 HISTÓRIA OBCE

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1264. Názov obce korení v slove luk, ale to neposkytuje dostatočné vysvetlenie na poznanie pôvodu názvu. V kronike sa ako prvá uvádza dedina Tarnovka, ležiaca na chotári Zvezla. Po veľkej búrke bola zničená a jej obyvatelia boli nútení sa presídlit' na iné miesto. Ako najvhodnejšie sa im javili veľké lúky.

Lukovský majetok a príslušnú časť doliny Tople a Čergovského pohoria kráľ Karol Róbert daroval v roku 1322 šľachticovi Mikčovi z rodu Akoš. V roku 1355 sa spomína Lukov ako obec patriaca panstvu Nový hrad. Neskôr panstvo patrilo Forgáčovcom. Okolo roku 1518 sa zemepáni snažili usadiť v Lukove valaskú domácnosť zo susednej obce Venécia. Koncom 17. storočia obec postihol dobytčí mor a obyvateľstvo sa odsťahovalo. V roku 1771 tu postavili výrobnú potaše blízko pri Livovskom chotári. V roku 1883 zhorela celá obec. V roku 1860 vo Frižove bola vybudovaná fabrika na výrobu papiera, ktorá v roku 1872 zhorela a vtedy zhorel celý vyšný koniec obce spolu s gréckokatolíckym chrámom. V 18. storočí boli v obci malé kúpele. V polovici 19. storočia nastalo veľké vysťahovalectvo. V rokoch 1847-1848 panovala v obci cholera, týfus a hlad a na tieto choroby zomrelo 255 ľudí.

V roku 1943 za čias Slovenského štátu k Lukovu bola pripojená aj Obec Venécia a stala sa jej súčasťou. Jej prví osadníci boli obyvatelia z talianskej Venezie – Benátok, ktorí boli sklári. V obci, v časti Venécia sa nachádza NKP drevený chrám sv. Kozmu a Damiána z roku 1708.

2.4 SYMBOLY OBCE

Erb obce Lukov tvoria v modrom štíte váhy, pod nimi v dvoch radoch nádoby: hore mažiar, škatuľka a miska, pod tým dóza a miska – všetko strieborné. Štít je vytvorený zo vzoru španielskeho štítu, je jednoduchý a typický pre erby obcí a miest východného Slovenska. Erb je znakom Kozmu a Damiána, bol vytvorený a funguje od roku 1996. Navrhol ho PhDr. Peter Kónia (Katedra dejín a archívnickva FF UPJŠ Prešov). Erb je zapísaný v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou L-42/1995.

Obrázok 2 Erb obce

Zástavu obce Lukov tvorí šesť pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej (1/6), bielej (1/6), modrej (1/6), bielej (1/6), modrej (1/6), bielej (1/6). Pomer strán je 2:3, vlajka je ukončená tromi cípmi siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 3 Vlajka obce

2.5 ZAČLENENIE OBCE DO MIKROREGIÓNU

Obec Lukov je súčasťou mikroregiónu Bardejov – Horná Topľa. Hlavným cieľom tejto neziskovej organizácie je príprava, presadzovanie a realizácia spoločných cieľov a záujmov v rôznych oblastiach rozvoja a spoločenského života a pre hospodársky a sociálny rozvoj mikroregiónu. Členmi Združenia sú ďalej mesto Bardejov a obce Zlaté, Rokyty, Tarnov, Sveržov, Nižný Tvarožec, Vyšný Tvarožec, Gaboltov, Petrová, Frička, Cigeľka, Kurov, Kružlov, Krivé, Bogliarka, Križe, Gerlachov, Snakov, Hrabské, Mokroluh, Livov, Livovská Huta, Malcov a Lenartov.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

A I. ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA

3. KRAJINA

3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCE A VYUŽITIE KRAJINY

Z geologického hľadiska je územie budované v prevažnej miere pieskovecami menej ílovcami ide o hrubý flyš (čergovské a magurské pieskovce), ktoré sa formovali v eocéne. V centrálnej a južnej časti územia sa ďalej nachádza menej rozsiahla oblasť, tvorená pestrými ílovcami a mangánmi (globiegerinové sliene) z kriedy a paleogénu vonkajších Karpát. Do západného cípu územia v menšom rozsahu zasahujú vápenité ílovce, sitovce pieskovce, sklzové telesá (malcovské a raciborské súvrstvie) z kriedy a paleogénu vonkajších Karpát. Vo východnom cípe územia sa v pomerne veľkom území vyskytujú sivé a pestré íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence, a polohy tufitov formované v neogéne.

Z geomorfologického hľadiska sa územie nachádza v centre pohoria Čergov. Toto pohorie predstavuje samostatnú jednotku v oblasti Východných Beskýd, kde vystupuje ako najmasívnejší horský celok. Na severe susedí s Ľubovianskou vrchovinou, na severovýchode s Ondavskou vrchovinou a na juhu a západe so Spišsko-šarišským medzihorím.

Z klimatického hľadiska oblasť patrí do okrsku mierne chladného, suchého s miernou zimou, severovýchodná tretina územia (paralelne s jeho hranicou) patrí do okrsku mierne teplého a veľmi vlhkého (vrchovinového). Priemerná ročná, júlová, januárová teplota vzduchu Priemerná ročná teplota vzduchu (1961 – 1990) sa pohybuje v rozpätí od 6 do 7°C), priemerná júlová teplota vzduchu v rozpätí od 14 do 16°C a priemerná januárová teplota v rozpätí od -5 do -6°C.

Na základe krajinej pokrývky je možné vymedzené územie charakterizovať ako územie s prevažne zmiešanými a listnatými lesmi, ktoré sú lemované krovinatými porastmi. Miestami sú lesné plochy prerušované prirodzenými lúkami. Lúky a pasienky sa nachádzajú hlavne na východe (severovýchode) územia za obcou Lukov a Malcov a pri obciach Lenartov, Obručné, Livovská Huta, Livov, Čirč a obcou Ruská Voľa. Súvislá orná pôda sa vo väčšej miere nachádza medzi obcami Lukov a Malcov (Osičiny). Z hľadiska sídelnej zástavby je územie zastavané iba na okrajoch územia už spomínaných obcí. Heterogénne poľnohospodárske areály sa nachádzajú v malom množstve vo severovýchodnej časti územia. Podrobný prehľad o využívaní územia v obci je uvedený v dvoch nasledujúcich tabuľkách:

Tabuľka Využívanie pozemkov obce

OBEC LUKOV	POĽNO-HOSPODÁRSKE POZEMKY	LESNÉ POZEMKY	VODNÉ PLOCHY	ZASTAVANÉ PLOCHY	OSTATNÉ PLOCHY	CELKOM
	852,3	1 856,9	68,5	38,3	40,7	2 856,7
% k ploche celkom	29,84	65	2,4	1,34	1,42	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obec Lukov, 2018

Tabuľka: Využívanie poľnohospodárskej pôdy v obci

OBEC LUKOV	DRUH POZEMKU					CELKOM
	ORNÁ PÔDA	ZÁHRADY	VINICE	OVOCNÉ SADY	LÚKY, PASTVINY	
	119	20,3	0	0	713	852,3
% k ploche celkom	13,96	2,38	0	0	83,66	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obec Lukov, 2018

4. OBYVATEĽSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Dlhodobý vývoj počtu obyvateľov vypovedá o stabilizovanom demografickom vývoji obce v sledovanom období. V posledných rokoch je zaznamenaný primeraný, mierny nárast počtu obyvateľov, čo pozitívne ovplyvňuje predpokladaný rozvoj obce. Nárast počtu obyvateľov je dôsledkom toho, že obec dlhodobo vytvára priaznivé podmienky pre mladé rodiny a podporuje individuálnu výstavbu domov. Uvedenými opatreniami sa zastavil odchod mladých rodín do iných obcí

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

za lepšími podmienkami bývania a naopak, aj rodiny, ktoré sa pred časom vysťahovali sa postupne vracajú do obce.

Tabuľka Vývoj počtu obyvateľov v obci

OBEC LUKOV	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	587	599	604	617	622	621	634	647

Zdroj: obec Lukov, 2018, stav k 30. 6. 2017

V obci žije 66,89 % obyvateľstva slovenskej národnosti, 15,53 % rómskej národnosti, 6,48 % rusínskej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom 1 %.

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obci je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku „seniorom“. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá hodnota indexu starnutia, ktorá v obci dosiahla hodnotu 0,529. Táto hodnota vyjadruje podiel obyvateľov v neproduktívnom veku (60 rokov a viac) ku počtu obyvateľov vo veku 0 -15 rokov. Aktuálna hodnota indexu vypovedá o stabilizovanom stave obce, so sklonom k pomalému a miernemu starnutiu populácie, čo je však všeobecný stav v rámci celého Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obci

OBEC LUKOV	0 – 15 ROKOV	15 – 30 ROKOV	30 – 62 ROKOV	VIAC AKO 62 ROKOV
	157	164	243	83

Zdroj: obec Lukov, 2018

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce. Mimo väčších miest, v regiónoch kde prevažujú menšie obce je vzdelanostná úroveň obyvateľov tradične nižšia, čo prináša riziko vyššej nezamestnanosti. Naopak vyššie vzdelanie obyvateľov prináša vyššie využitie ekonomického potenciálu obce.

V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku bez vzdelania, trochu menej početná je skupina obyvateľov so základným vzdelaním a s učňovským vzdelaním bez maturity. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a zodpovedá vzdelanostným potrebám regiónu. Najviac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je v technických odboroch, v strojárstve a hutníctve, druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia s humanitným vzdelaním univerzitného smeru.

Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že remeselné zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v regióne a jeho blízkom okolí.

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov

OBEC LUKOV	BEZ VZDELANIA	ZÁKLADNÉ	UČŇOVSKÉ BEZ MATUREITY	STREDNÉ ODBORNÉ S MATUREITOU	VŠEOBECNÉ STREDNÉ, GYMNÁZIUM	VYSOKO- ŠKOLSKÉ
	27,13 %	25,93 %	21,16 %	14,85 %	3,77 %	7,16 %

Zdroj: obec Lukov, 2018

4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obec Lukov sa nachádza v regióne s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti, kde je ponuka práce hlavne v okresnom meste Bardejov, prevažne vo verejnom sektore a u menších podnikateľov - zamestnávateľov. Významný podiel obyvateľov, približne 143 dochádza za prácou mimo región, v týždňových aj mesačných intervaloch hlavne do zahraničia.

Počet dlhodobou nezamestnaných v posledných rokoch poklesol, obec aktuálne zamestnáva na aktivačných prácach približne 50 uchádzačov o zamestnanie.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obci a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí aj rozvoj individuálnej výstavby a záujem mladých rodín nevystaňovať sa do iných obcí či vzdialenejších centier, ale zostať v obci. Obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu a rast počtu obyvateľov je primeraný, ale aj dlhodobý.

Občania obce žijú v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obce a celého regiónu. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, 13 domov je neobývaných a 10 domov je obývaných prechodne, spravidla na víkendovú rekreáciu. Obec má 35 obecných bytov.

Tabuľka Prehľad domového a bytového fondu

OBEC LUKOV	RODINNÉ DOMY			BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH		
	TRVALO OBÝVANÉ	PRECHODNE OBÝVANÉ	NEOBÝVANÉ	OBEČNÉ BYTY	SÚKROMNÉ BYTY	NEOBÝVANÉ
	106	10	13	35	10	0

Zdroj: obec Lukov, 2018

Tabuľka Vek domového fondu

OBEC LUKOV	POSTAVENÉ V ROKOCH				
	do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2005	2006 - 2016
POČET SPOLU	8	110	stavebná uzávera	5	6

Zdroj: obec Lukov, 2018

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obci sa nenachádza žiadna ambulancia praktického všeobecného lekára pre dospelých, ani pre deti a ani ambulancia stomatóloga či lekára. Za zdravotnou starostlivosťou a špecialistami dochádzajú obyvatelia obce do ambulancií v Kružlove. Najbližšia nemocnica, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je pre obec v Bardejove.

Pre svojich seniorov obec zabezpečuje dobrovoľnícku prácu prostredníctvom aktivačných prác, v obci sú zamestnané tri terénne sociálne pracovníčky. V obci je aktívne občianske združenie Venécia, ktoré sa zameriava na sociálnu činnosť. Zariadenie pre seniorov so stálou starostlivosťou v obci chýba. Obec má ambíciu zabezpečiť aspoň celodennú starostlivosť pre seniorov a vybudovať denný stacionár.

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obci je dostupný predaj základných potravín a rozličného tovaru. Sortiment predaja v obchodoch je postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do Malcova a do Bardejova. V obci sa nachádza bar, aj pohostinstvo. Obyvatelia obce majú k dispozícii bankomat Poštovej banky, aj poštu. Podrobný prehľad občianskej vybavenosti je uvedený v tabuľke.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

Tabuľka Prehľad služieb v obci

OBEC LUKOV	POTRAVINY (POTRAVINY SPOJENÉ SO ZMIEŠANÝM TOVAROM)	PREDAJŇA ZELENINY - OVOCIA	PREDAJŇA S TEXTILOM	PREDAJŇA S OBUVOU	LEKÁREŇ	OPRAVA OBUVI	OPRAVA ÁUT	CUKRÁREŇ	POHOŠTINSTVO, REŠTAURÁCIA	INÉ
	3	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	NIE	2	

Zdroj: obec Lukov, 2018

6. ŠKOLSTVO

V obci sa nachádza jedna Materská škola aj Základná škola pre 1.- 4. ročník. Počet detí a žiakov v triedach stabilný.

Tabuľka Vývoj počtu žiakov v Materskej škole

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
20	21	21	22	22	22	21	21

Tabuľka Vývoj počtu žiakov v Základnej škole

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
53	37	39	33	37	36	40	41

Materskú školu aj Základnú školu navštevujú deti a žiaci z obce Lukov, aj zo susedných obcí Livov a Livovská Huta. Druhý stupeň základnej školy navštevujú žiaci v Malcove a v Bardejove. Kapacita Materskej školy nie je postačujúca. Obec potrebuje aj plánuje vybudovať ďalšiu, novú Materskú školu s dvojnásobnou kapacitou. Nárast záujmu o Materskú školu je z dôvodu povinnej predškolskej dochádzky 5-ročných detí, o ktorú majú záujem rodičia z rómskej komunity. Niektoré deti z obce Lukov navštevujú aj Materské školy v meste Bardejov. Vozia ich tam rodičia, ktorí do mesta dochádzajú za prácou.

V Základnej škole nie sú žiadne špeciálne triedy, deti s handicapom sú integrované do tried medzi ostatné deti.

V Materskej aj v Základnej škole je zabezpečené stravovanie detí a žiakov vo vlastnej jedálni. V Základnej škole chýbajú kluby, deti navštevujú záujmové krúžky kultúrneho a športového zamerania. Materská škola má detské ihrisko, základná škola nemá svoju telocvičňu, ale multifunkčné ihrisko.

Budovu Materskej školy a Základnej školy je potrebné postupne modernizovať a rekonštruovať aj z hľadiska energetickej úspornosti. Postupne obec bude potrebovať modernizovať aj interiérové vybavenie budov a zabezpečiť rekonštrukciu ich technickej infraštruktúry a médií.

V pedagogickom procese nechýba priestor na využívanie interaktívnych pomôcok. V Základnej škole je každá trieda vybavená interaktívnou tabuľou. Aj vybavenie predškolského zariadenia sa postupne modernizuje nákupom hračiek a výukových názorných pomôcok. Aj v budúcnosti je potrebné pokračovať v modernizácii vyučovacieho procesu a v nákupe nových interaktívnych edukačných pomôcok a hračiek. V škole nechýba výučba cudzích jazykov kvalifikovanými pedagógmi. Absentuje rozmanitosť voľnočasových aktivít pre deti a žiakov.

V obci je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov hudby a tanca, ale v obci na nenachádza umelecká škola.

V materskej škole sú dve učiteľky, asistentka pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia a jedná školníčka, v školskej jedálni pracujú dve kuchárky, jedna pomocná sila a vedúca školskej jedálne. V základnej škole sú zamestnané tri učiteľky, jedná asistentka učiteľa, jedna vychovávateľka v školskom klube detí, jeden kňaz a jedná katechétku na vyučovanie náboženstva s úväzkom 12 % spolu, jedná školníčka, ktorá sa stará aj o kúrenie.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

7. EKONOMIKA A RIADENIE SAMOSPRÁVY

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCE

Od kondície a výkonnosti obce vo veľkej miere závisí jej schopnosť prípravy projektovej dokumentácie, prípravy žiadostí a projektov pre nenávratné finančné prostriedky, ale aj schopnosť schválené projekty realizovať. Obec veľmi zodpovedne pristupuje k tvorbe svojho rozpočtu a viacročného rozpočtu, pri čerpaní jednotlivých položiek rozpočtu sa vďaka legislatíve osvedčil systém predbežnej, priebežnej aj následnej finančnej kontroly. Fiskálna decentralizácia nenaplnila očakávania, obec na prenesený výkon štátnej správy nedostáva dostatok zdrojov zo štátneho rozpočtu, ale svojim rozumným prístupom dokázala napriek nepriaznivej situácii aj v pokrízovom období šetrením rozumne hospodáriť. Obec nemá úverové zaťaženie. V majetku obce sa nachádzajú nehnuteľnosti: budova obecného úradu, kultúrny dom, pozemky pod cestami, požiarna zbrojnica, dom smútku, základná a materská škola, klub mládeže, most a lávka cez rieku Topľa, obecný vodovod, elektrické osvetlenie, byty nižšieho štandardu 19 bytových jednotiek, 2 bytové domy, každý s 8 bytovými jednotkami, pozemky v intraviláne obce, multifunkčné ihrisko, chodníky a dažďová kanalizácia vetva C a D.

Tabuľka Základný rozpočtový vývoj obce

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
VÝVOJ PRÍJMOV							
PRÍJMY CELKOM	461499	622907	651815	631693	581855	722959	581855
VÝNOSY Z DAŇOVÉHO ÚRADU	138429	144276	165416	186192	195889	195889	195889
VÝNOSY Z MIESTNYCH DANÍ	26168	32435	53698	54605	53423	53423	53423
NEDAŇOVÉ PRÍJMY	51138	56053	54147	63276	45890	45890	45890
PRÍJMY ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU CELKOM	245764	286365	306820	318387	284653	285000	286653
ÚVERY Z BÁNK	0	0	0	0	0	0	0
OSTATNÉ (DARY, GRANTY, ODPREDAJ...)		103778	71732	9232	2000	141104	
VÝVOJ VÝDAVKOV							
VÝDAVKY CELKOM	450993	644657	565684	541324	581855	722959	581855
VLASTNÝ VÝKON - mzdy a odvody	197525	213094	236189	287560	290000	280000	280000
PRENESENÝ VÝKON – tovary a služby	102856	130227	126860	129358	130000	130000	130000
SPRÁVA MAJETKU - kapitálové	49282	183671	88135	17015	74000	258000	150000
ZÁVÄZKY – bežné transfery	100650	117665	114500	107391	87855	54959	21855
OSTATNÉ (ÚROKY...)	680						

Uvedené v €.

Zdroj: obec Lukov, 2018

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Po rozdelení niekdajších národných výborov sa na Slovensku vytvorili predpoklady formovania a posilňovania občianskej spoločnosti. Najlepšou cestou, aby sa občan mohol podieľať na spravovaní spoločnosti je decentralizácia moci na nižšie územné jednotky – obce. Dnes môžeme smelo povedať, že územná demokracia má u nás už zakorenenú tradíciu a obce sa stali základnou jednotkou, priestorom, kde ešte obyvatelia majú záujem o veci verejné – obecné.

Obce vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, a postupnou decentralizáciou v niektorých oblastiach aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám a podkladom priniesli výzvu aj pre územnú samosprávu a jej informatizáciu. Obce sú súčasťou eGovernmentu a postupne využívajú priame prepojenie na ostatné orgány a inštitúcie verejnej správy ak potrebujú získať hodnoverné podklady a informácie od úradov. Podobne aj občania pre vybavovanie akýchkoľvek záležitostí potrebujú využívať prístup k takýmto portálom. Stanovený termín na kompletne „on-line“ prepojenie sa

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

už niekoľkokrát posunul. Obec Lukov sa priebežne zapájala do softwarového aj hardwarového vybavenia aj prostredníctvom projektu DEUS a je on-line prepojená v prevádzke v sieti DCOM.

Výkonným zázemím obecného zastupiteľstva a starostky je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a priestor komunikácie s občanmi. Pre prenesený výkon štátnej správy majú viaceré obce vytvorený spoločný úrad vo Sveržove. Obec Lukov má dostatočne vybudované technické aj technologické zázemie obecného úradu.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obec má pomerne slabo vybudovanú technickú infraštruktúru. V obci nie je zavedený plyn, vodovod do domácností má obec vlastný, ten aj obec sama spravuje.

Systém likvidácie odpadových vôd v obci je nevyhovujúci. V obci nie je vybudovaná kanalizácia, je vybudovaných len niekoľko malých domových čističiek odpadových vôd. Splašky z nehnuteľností sú odvádzané spravidla do zastaralých septikov a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Funkčná je čistička odpadových vôd, na ktorú je napojených 22 rómskych bytov a tiež malá čistička pri obecnom úrade.

Odber a dodávka tepla je v obci len z lokálnych tepelných zariadení na báze spaľovania plyných palív a v malej miere elektrickou energiou. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov, prípadne ako etážové vykurovanie na báze zemného plynu. Obyvatelia využívajú prevažne tuhé palivá.

V obci sú výrobné zdroje elektrickej energie a to malá vodná elektrárňa, ktorá dodáva energiu do siete VSD. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch.

Na území obce existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telecom a.s., vyhovujúce pokrytie signálom GSM komerčných operátorov nie je dostačujúce. Územie obce je pokryté televíznym signálom, obec nie je napojená na káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je len cez mobilných operátorov, spoločnosť Telecom a.s. a lokálna sieť spoločnosti GHP connection

Obec má vybudované nové verejné osvetlenie, podobne aj obecný rozhlas je v obci vybudovaný, ktorý tiež prešiel rekonštrukciou, zodpovedá súčasným technickým možnostiam a potrebám. V obci chýba vybudovanie kamerového systému.

Tabuľka Technická infraštruktúra v obci

OBEC LUKOV	PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBECNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE	SEPAROVANIE ODPADU
	NIE	1994	NIE	2009	2008	2012	2009

Zdroj: obec Lukov, 2018

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Obec od roku 2009 zabezpečuje pre obyvateľov triedený zber odpadu. V obci je separovaný zber pre komodity papier, zmiešané plasty a pet fľaše, sklo, tetrapak, kovové obaly. Odvoz odpadu pravidelne zabezpečuje spoločnosť Fura, s.r.o.. V obci sa nenachádza kompostovisko pre biologicky rozložiteľný odpad, výstavbu a prevádzku takého kompostoviska obec v mikroregióne podporí. Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je však potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok, nakoľko časti obyvateľstva ešte stále chýba dostatočné uvedomenie. Obec dbá na to, aby sa v jej katastri nevyskytli žiadne enviromentálne

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

záťaže. Zabrániť vzniku nelegálnych skládok odpadu sa obec snaží tak, že pravidelne zabezpečí pristavenie veľkokapacitných kontajnerov na vývoz domového odpadu.

8.3 DOBROVOLNÁ POŽIARNA OCHRANA

Dobrovoľné hasičské zbory majú dlhoročnú tradíciu. Sú zamerané na zásahovú činnosť pri požiaroch, zabezpečujú protipožiarnu prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov v obciach. Aktívne sa zapájajú do protipovodňových akcií. Okrem pomoci pri zásahoch sú v obciach často nositeľmi histórie, tradície, športu aj obdivu. V nadväznosti na potrebu rýchleho zásahu v prípade vzniku požiaru v odľahlejších regiónoch viaceré obce dlhodobo podporujú dobrovoľnú hasičskú ochranu.

Obec Lukov má tradíciu dobrovoľných hasičov, od roku 1926 je v obci dobrovoľný hasičský zbor. Požiarnu ochranu aktuálne zabezpečuje 32 členov vrátane 8 žien.

Hasičský a záchranný zbor v rokoch 2014 – 2016 technicky modernizoval dobrovoľné hasičské zbrojnice novou technikou. Aj obec Lukov takto získala hasičské auto. Hasičský a záchranný zbor pravidelne zabezpečuje pre dobrovoľných hasičov cvičenia pri simulovaných zásahoch a súťaže.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obec využíva kultúrny dom. Jeho technický stav je zastaralý a priestory nie sú efektívne využívané. Obec má ambíciu v nasledujúcich rokoch modernizovať a rekonštruovať budovu a upraviť jej užívanie.

Ponuka kultúrnych, spoločenských a športových aktivít je viac-menej tradičného charakteru. V kultúre prevažujú plesy, fašiangy, Deň matiek, Mikuláš, posedenie s dôchodcami, Vianočná akadémia a príležitostné vystúpenia umelcov.

Obec nemá dobudované zázemie pre športovanie, je potrebné vybudovať aj ďalšie priestory, kde by celoročne mohli obyvatelia obce športovať. Občania využívajú len multifunkčné ihrisko, ktoré sa nachádza v priestoroch základnej školy. Multifunkčné ihrisko slúži ako futbalové, volejbalové aj tenisové ihrisko. V priestoroch detského ihriska obec v zime zriaďuje klzisko. Aj napriek týmto možnostiam občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a rodiny.

Obyvateľom chýbajú aj ďalšie verejné priestory na stretnutia, oddychová zóna, amfiteáter či obecný parčík s lavičkami a altánkom. Potrebné je rekonštruovať aj centrum obce.

Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami musia občania dochádzať do Bardejova a Prešova.

Tabuľka Prehľad športových možností v obci

OBEC LUKOV	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	MULTIFUNKČNÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	KULTÚRNY DOM	INÉ
	ÁNO	ÁNO	ÁNO	ÁNO	NIE	ÁNO	NIE

Zdroj: obec Lukov, 2018

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obec Lukov má ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Programu rozvoja obce. V súčasnej dobe má obec schválený nenávratný finančný príspevok na budovanie chodníkov aj na čističku odpadových vôd k dvom bytovkám v obci, tiež schválenú dotáciu na rekonštrukciu požiarnej zbrojnice. Zároveň prebieha verejné obstarávanie na zateplenie budov základnej aj materskej školy.

Ďalšie projekty bude obec pripravovať po schválení Programu rozvoja obce v nadväznosti na časovú os jeho plnenia.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných minimálne 6 rokov. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obce. Pre potreby spracovania Programu rozvoja obce boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti:

geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport. Spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky.

Medzi silné stránky obce patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvalifikovať aj blízkosť okresného mesta. Silné stránky obce možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre rozvoj obce.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nízku podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obce pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

Tabuľka Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Oblasť dát /téma	Zdroj dát
Geografia	obec	Služby	obec
Demografia	obec	Školstvo	obec
Vzdelanosť	obec	Ekonomika	obec
Zamestnanosť	obec	Technická infraštruktúra	obec
Domový fond	obec	Kultúra, šport	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCI, MIKROREGIÓNE

12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCI

V súvislosti s prechodom slovenského ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa následne prejavili zmeny na trhu práce. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti vo viacerých regiónoch Slovenska. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom.

Obec Lukov patrí medzi mikroregióny a regióny s dlhodobo vyššou mierou nezamestnanosti. Dôvody takejto miery nezamestnanosti môžeme vidieť vo viacerých príčinách. V prvom rade je to zrušenie a zlikvidovanie viacerých podnikov ľahkého priemyslu, ktoré mali v regióne svoju tradíciu a zamestnávali značný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Boli to hlavne podniky v oblasti spracovania potravín a poľnohospodárskych produktov, ale aj ďalšie podniky pre strojárne zameranie. Okrem zamestnávania tieto podniky zároveň pripravovali na svoje profesie množstvo mladých ľudí v rámci učňovského a stredného odborného školstva. Ľudia, dnes už v strednom veku, vyškolení pre tieto tradičné profesie a remeslá, dnes v tomto regióne nenachádzajú svoje uplatnenie.

V nemalej miere ďalšou možnou príčinou vysokej nezamestnanosti sú aj obmedzené možnosti obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním zamestnať sa v obci či regióne, prípadne začať podnikáť. V obci je práve opačný trend, kedy obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním sú nútení odchádzať a nájsť si svoje uplatnenie v iných častiach Slovenska a v zahraničí.

V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ďalšiu možnú príčinu vysokej miery nezamestnanosti, a tou je nízka kúpyschopnosť obyvateľov obce aj celého mikroregiónu a regiónu. Tá má za následok likvidáciu viacerých drobných podnikateľov, ktorí zabezpečujú predovšetkým predaj poľnohospodárskej produkcie, drobné služby občianskej vybavenosti, opravárenské a drobné stavebné činnosti a podobne, ktoré sa vyskytujú zriedkavo. V záujme poskytovania nízkych cien a prispôsobenia sa kúpyschopnosti obyvateľov tieto nemôžu vytvoriť ďalšie pracovné miesta a počítať s rozvojom vlastnej firmy.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

Uvedené hlavné príčiny sú dlhodobé a ani vďaka aktívnej politike trhu práce nie sú uspokojivo minimalizované.

Územie obce podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Bardejove, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

V obci pôsobí aktuálne okolo 10 podnikateľských subjektov, väčšinou ako podnikatelia – fyzické osoby, podniká tu jeden samostatne hospodáriaci roľník, ostatné podnikateľské subjekty zamestnávajú do 10 ľudí. Tento fakt je možné odôvodniť tým, že fiskálna politika štátu odrádza podnikateľov zamestnať iných zamestnancov. Pre takéto subjekty je výhodnejšie dohodnúť si na prácu buď ďalších živnostníkov, alebo využiť iné inštitúty mimo trvalého pracovného pomeru.

Tabuľka Typy podnikateľských subjektov v obci

TYP PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU	POČET
Podnikatelia – fyzické osoby	10
Samostatne hospodáriaci roľníci	1
Obchodné spoločnosti	0
Ostatné	1

Zdroj: obec Lukov, 2018

Tabuľka Ekonomické subjekty v obci podľa počtu zamestnancov

EKONOMICKÝ SUBJEKT S POČTOM ZAMESTNANCOV	POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTOV TEJTO KATEGÓRIE
bez zamestnancov	8
1 až 5	3
6 až 9	1
10 až 24	0
25 až 49	0
50 až 99	0
100 a viac	0

Zdroj: obec Lukov, 2018

12.2.1 ODVETVOVÉ ZAMERANIE PODNIKATEĽOV V OBCI

Najviac podnikateľov pôsobí v oblasti veľkoobchodu a maloobchodu. Drobné služby nie sú v obci zastúpené. Podnikatelia zaoberajúci sa aktivitami výrobného charakteru majú zameranie: strojárne - výroba klincov. Dominantným podnikateľským odvetvím je lesné hospodárstvo a poľnohospodárstvo.

12.2.2 NAJVÝZNAMNEJŠÍ ZAMESTNÁVATELIA V OBCI A OKOLÍ

Medzi najvýznamnejších zamestnávateľov z hľadiska optimalizácie nezamestnanosti v regióne patria subjekty Strojárne Bardejov, Kamax Bardejov, Obuv špeciál, SAD Prešov, HUDOS Slovakia. Problémy vysokej nezamestnanosti tieto spoločnosti len zmierňujú, ale výrazne neriešia.

13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem Tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obci a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. V obci Lukov nepôsobia žiadne významné mimovládne organizácie.

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obci tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obec má bohatú tradičnú spolkovú činnosť. Aktuálne sú v obci aktívne: Jednota dôchodcov, Unia žien, ženská spevácka skupina Lukovčanka, Pozemkové spoločenstvo Hlboké Lukov, Poľovnícke združenie Chotarnik Noriče.

Starostka činnosť spolkov podporuje finančne podľa možností rozpočtu, ale aj nefinančne: pomocou a priestorom pri propagácii, poskytnutím obecných priestorov a podobne.

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obcou Lukov prechádza štátna cesta II. triedy s priamym napojením zo severu na cestu I. triedy v smere Bardejov - Stará Ľubovňa - Poprad. Kataster obce je prepojený so spádovou obcou a okresným mestom prevažne autobusovou a individuálnou dopravou. Pre obyvateľov je autobusová doprava postačujúca. Vlakové spojenie obec nemá, najbližšia vlaková stanica je v Bardejove.

Miestne komunikácie vyžadujú pravidelnú údržbu a opravu, počet verejných parkovacích miest nie je postačujúci.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

15.1 OVZDUŠIE A HLUK

Kvalitu ovzdušia v obci najviac ovplyvňujú exhaláty z neďalekej tranzitnej dopravy. Občasným zdrojom znečistenia ovzdušia sú odpadové vody vytekajúce do rigolov z rodinných domov, nevhodný hygienicky závadný chov hospodárskych zvierat a tiež prechodne niektoré domácnosti, ktoré prechodne používajú na vykurovanie domov tuhé palivá. Hluk a vibrácie z neďalekej tranzitnej automobilovej dopravy nie sú mimoriadne rušivé. Ďalší znečisťovateľ a emitent hluku sa v obci, ani v jej blízkosti nenachádza.

15.2 PÔDA

Pôda v obci je znehodnocovaná kontamináciou pôdy dôsledkom únikov zo zastaralých septikov.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A POZORUHODNOSTI

K pozoruhodným historickým pamätihodnostiam v obci je treba zaradiť Národnú kultúrnu pamiatku Drevený chrám sv. Kozmu a Damiána, Malú vodnú elektrárňu z roku 1959 aj Pamätník padlým hrdinom v druhej svetovej vojne.

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE

Vonkajšie prostredie obce je súhrn faktorov, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obec, jej projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby obec aj napriek nim mohla dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obce boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, ale obec na ne nemá dosah: Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obci a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obce, dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obce a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obce je možné zaradiť blízkosť okresného mesta Bardejov, tým aj blízkosť významných zamestnávateľov v regióne, k ohrozeniam je potrebné zaradiť nedostatočné budovanie infraštruktúry v celom kraji, ktoré bráni záujmu možných investorov. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT.

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – príležitosti

Threats – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej – strategickej časti dokumentu Programu rozvoja obce Lukov:

Ľudia a kvalita života

Technická infraštruktúra a životné prostredie

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

Ľudia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obce boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia.

Technická infraštruktúra a životné prostredie – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne zaujímavosti.

Ekonomický rozvoj a riadenie obce – je oblasť, priorita, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne politické dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie samosprávy, 10 Stav projektovej pripravenosti obce, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obci a mikroregióna a 13 Nepodnikateľské subjekty.

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obce v porovnaní so stavom pred rokom 2003 možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života jej obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obec pre svojich občanov zabezpečuje. Úlohou Programu rozvoja obce a jej strategickú časť je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Dlhodobý stabilizovaný demografický vývoj ☐ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou ☐ Ochota vzdelávať a rekvilifikovať sa ☐ Potenciál na vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov ☐ Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov ☐ Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie ☐ Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti	<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Chýbajúca plnoorganizovaná škola ☐ Nedostatočné sociálne služby a občianska vybavenosť ☐ Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možnosti trhu práce
<p>Technická infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Zachovalé územie a jeho atraktivita ☐ Organizovanie separovania zberu v obci ☐ Bohatý prírodný potenciál ☐ Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky	<p>Technická infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Nedostatočná technická infraštruktúra ☐ Nedostatočne riešená energetická úspora budov
<p>Ekonomický rozvoj a riadenie obce</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Obec bez úverovej zaťaženia ☐ Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obci ☐ Mimoriadne zanietená, šikovná a starostlivá starostka ☐ Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie ☐ Dlhodobý dobre zvládnutý manažment projektov ☐ Dobré podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu	<p>Ekonomický rozvoj a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Malý záujem obyvateľov o elektronickú komunikáciu s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov ☐ Obmedzený záujem podnikateľov spolupracovať s obcou a podporovať jej aktivity ☐ Nedostatok finančných možností pre investičné zámery

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

PRÍLEŽITOSTI

Ľudia a kvalita života

- Vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov
- Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov
- Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom
- Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce
- Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu
- Podpora rozvoja výstavby nových domov

Technická infraštruktúra a životné prostredie

- Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov
- Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov
- Využívanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu
- Vybudovanie cyklotrás a náučných chodníkov
- Využívanie alternatívnych zdrojov energie
- Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

- Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov
- Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci
- Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi
- Aktívna a trvalá propagácia obce a jej atraktivity a možností všetkými prostriedkami
- Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií
- Zvýšenie atraktivity a využiteľnosti verejných priestranstiev
- Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev

Zdroj: vlastné spracovanie

OHROZENIA

Ľudia a kvalita života

- Odchod mladých ľudí za prácou do mesta a iných regiónov
- Neschopnosť rekvifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov
- Rastúci podiel sociálne znevýhodnených obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb
- Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách
- Malý záujem o podnikanie v službách

Technická infraštruktúra a životné prostredie

- Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov
- Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny
- Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch
- Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie

Ekonomický rozvoj a riadenie obcí

- Nedostatok financií na rozvojové projekty
- Nezáujem občanov o veci verejné
- Zánik spolkov

Tabuľka Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOŠŤ
Individuálne	obec	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Pláne rozvoja obce	Nenaplnenie vízie a priorit Plánu rozvoja obce	veľmi nízka
Technické	obec	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obec	Identifikácia starých envirozáťaž	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obec	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obec	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

18. VYMEDZENIE POJMOV

18.1 Vízia obce

Teória definuje víziu ako želanú predstavu obyvateľov obce a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samostatnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

18.2 Priority, ciele

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

18.3 Opatrenia, aktivity

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obce.

19. VÍZIA OBCE

Obec Lukov v roku 2024 je prosperujúca obec, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého regiónu. Obyvatelia už nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedú sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či regióne. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty na predaj obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcami potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedú do obce a regiónu prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITA: ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Z mnohých definícií, ktoré sa k tejto téme viažu vyplýva, že na kvalitu života je možné sa pozeráť subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň z hľadiska vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najvypuklejším problémom v obci je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obci a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezáujem investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Starostka obce a poslanci majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do plánovaných priemyselných zón. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení v obciach, kam deti dochádzajú.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

Významným faktorom, ktorý ovplyvňuje obyvateľov trvalo sa v obci usadiť je aj zabezpečenie služieb a zázemie predškolských a školských zariadení. Aktuálne je v obci Materská škola spolu so Základnou školou pre 1. stupeň. Obec má pre svojich občanov obecné byty. Každodenná migrácia ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou vyvoláva silný tlak na nutnosť urýchleného riešenia služieb na pomoc seniorom. Obec má veľkú rómsku komunitu.

Na kvalitu života v obci nepochybne vplyva pestrosť možností kultúrno-spoločenského života aj celková spoločenská atmosféra v obci. Obec má záujem trvalo byť pre obyvateľov aj návštevníkov príťažlivou, plánuje budovať oddychové zóny a pravidelne sa stará o čistotu a vzhľad obce. Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov.

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

- Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obec stane príťažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- Jednoduchými pozemkovými úpravami dosiahnuť viac pozemkov na výstavbu rodinných domov a infraštruktúry s tým spojenej.
- Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov obce aj návštevníkov mikroregiónu.
- Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopríjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

- Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov obce a zvýšiť tak zamestnanosť a príjmy obyvateľov obce.
- Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

- Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov obce.
- Udržať mladých ľudí v obci, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obce a podporovať rozvoj siete predškolských aj školských zariadení v obci.
- Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie zložky aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.
- Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

20.2 PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obce je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov obcí potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obec nemá dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru. Chýba plynovod aj kanalizácia. Domácnosti využívajú lokálne a často zastaralé septické nádoby. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obec sa musí technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov obce, aby odpad separovali. Obec má záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu.

Obec využíva pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy a aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obec dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vie ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obci je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obec pre svojich obyvateľov zabezpečuje.

Obec Lukov sa nenachádza v chránenej oblasti, v oblasti hrozí riziko záplav. Kvalita životného prostredia je pre obyvateľov obce veľmi prijateľná. Obec nemôže ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržiavaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii štátu či Európskej únie. Obec by však mala realizovať aj vlastné opatrenia – zvyšovať energetickú efektivitu budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musí byť obec zároveň pripravená aj na mimoriadne udalosti a havárie. Pre obec Lukov je z tohto pohľadu dôležitá najmä protierózna prevencia a protipovodňová ochrana.

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA

- Zabezpečiť modernú, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnú dopravnú infraštruktúru a obslužnosť pre súčasné potreby a budúci rozvoj obce.
- Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obci, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- Zlepšiť technickú infraštruktúru obce.
- Vytvoriť efektívny systém separovania odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.
- Integrované pristupovať k problematike vôd a vodného hospodárstva.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- ❑ Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- ❑ Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- ❑ Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- ❑ Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE

Obec Lukov má v porovnaní s niektorými regiónmi Slovenska priemernú koncentráciu populácie aj v dôsledku nepriaznivého vývoja transformácie ekonomiky a zániku tradičných zamestnávateľov v širšom regióne. Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obce a celého regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želateľná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je „ekonomickým motorom“ obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obce a jej okolia je vysoko návratnou investíciou obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky obce. Obec je obklopená krásnou prírodou, pahorkatinovými kopcami a lesmi, čo umožňuje nenáročnú turistiku a výlety do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obci je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Výhodou je aj blízkosť poľských hraníc a príľahlého regiónu. Ambíciou obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj farmárstva, propagácia domácich farmárskych a remeselných výrobkov, ale aj podpora predaja ekologicky nezávadných domácich potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

Skvalitňovanie riadenia obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na obecnom úrade, elektronizácia verejnej správy a územnej samosprávy sú oblasti, ktoré musí obec a jej manažment riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obce.

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV

- ❑ Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- ❑ Budovať pozíciu obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- ❑ Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presvedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- ❑ Spravovať obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- ❑ Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- ❑ Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA

- ❑ Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- ❑ Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v obci.
- ❑ Podporovať vznik farmárskych dvorov.
- ❑ Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí
- ❑ Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- ❑ Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU

- ❑ Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- ❑ Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti озdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.
- ❑ Zabezpečiť modernizáciu náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu/regiónu.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

VÍZIA	Obec Lukov v roku 2024 je prosperujúca obec, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého regiónu. Obyvatelia už nemusia za prácou cestovať do zahraničia, ale vedú sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či regiónu. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné komunikácie a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty na predaj obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcami potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedú do obce prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.									
		PRIORITA 1 ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA			PRIORITA 2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			PRIORITA 3 EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE		
	GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCE			ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA			SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV		
		OPATRENIE 1.1.1	OPATRENIE 1.1.2		OPATRENIE 2.1.1	OPATRENIE 2.1.2	OPATRENIE 2.1.3	OPATRENIE 3.1.1	OPATRENIE 3.1.2	OPATRENIE 3.1.3
		OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.4							
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI			TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA			ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA			
	OPATRENIE 1.2.1	OPATRENIE 1.2.2		OPATRENIE 2.2.1	OPATRENIE 2.2.2		OPATRENIE 3.2.1	OPATRENIE 3.2.2		
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI			OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU			
	OPATRENIE 1.3.1	OPATRENIE 1.3.2	OPATRENIE 1.3.3	OPATRENIE 2.3.1	OPATRENIE 2.3.2	OPATRENIE 2.3.3	OPATRENIE 3.3.1	OPATRENIE 3.3.2	OPATRENIE 3.3.3	
	OPATRENIE 1.3.4	OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.6	OPATRENIE 2.3.4	OPATRENIE 2.3.5	OPATRENIE 2.3.6				

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu rozvoja obce Lukov obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu.

21. PREHĽAD OPATRENÍ A AKTIVÍT

21.1

PRIORITA 1

L'UDIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

Opatrenie 1.1.1

Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k podnikateľskej zóne
- Podpora budovania podnikateľských zón, hál a dvorov
- Marketing obce vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obce, mikroregiónu

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci

Aktivity:

- Príprava projektovej dokumentácie na ďalšiu bytovú výstavbu
- Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu
- Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu obecných bytov
- Výstavba obecných bytov v bytovom dome
- Vysporiadanie a nákup pozemkov pre individuálnu výstavbu domov
- Výstavba technickej infraštruktúry pre individuálnu výstavbu domov
- Podpora individuálnej bytovej výstavby
- Podpora energetickej efektívnosti rodinných domov
- Obnova a modernizácia obecného bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- Vytvorenie registra bývania v obci (voľné byty, domy, stavebné pozemky)

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce

Aktivity:

- Zavedenie, modernizácia a údržba kamerového systému vo verejných priestoroch obce, kamerové monitorovanie centra obce vrátane nočného videnia
- Zavedenie, modernizácia a údržba kamerového systému na cintoríne a v ďalších odľahlých priestoroch obce vrátane nočného videnia
- Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení, podpora záujmu obyvateľov o veci verejné

Aktivity:

- Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotníckej pomoci
- Vybudovanie a modernizácia komunitného centra pre marginalizovanú skupinu obyvateľov

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- Podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí, mládeže, dospelých aj seniorov
- Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obce
- Podpora pravidelnej aktualizácie a pravidelná aktualizácia web stránky obce
- Zabezpečenie elektronickej a telekomunikačnej distribúcie všetkých oznamov obyvateľom obce
- Podpora obecných elektronických médií a kanálov

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI

Opatrenie 1.2.1

Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce

Aktivity:

- Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príslušných regiónov
- Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- Zavádzanie aktivít a inovatívnych prístupov zameraných na tých, ktorí vstupujú po prvý krát na trh práce
- Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- Podpora uplatnenia marginalizovaných skupín na trhu práce
- Využívanie aktívnych činností a absolventskej praxe v obci
- Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

Opatrenie 1.2. 2

Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce

Aktivity:

- Zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky podporou prístupu ku kvalitnému predškolskému, základnému a sekundárnemu vzdelaniu
- Zlepšenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, obnova zručností a spôsobilostí pracovnej sily
- Pravidelná analýza potrieb podnikateľských subjektov pôsobiacich v regióne
- Podpora spolupráce škôl s potenciálnymi zamestnávateľmi
- Podpora vzdelávania v oblasti remeselných zručností
- Podpora odborného a remeselného vzdelávania pre ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci

Aktivity:

- Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotníckych služieb obyvateľov obce
- Vybudovanie, modernizácia a údržba centra poskytovania sociálnych a zdravotníckych služieb s dennou starostlivosťou
- Materiálne zabezpečenie a interiérové vybavenie centra poskytovania sociálnych a zdravotníckych služieb s dennou starostlivosťou

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotníckych služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domova dôchodcov rodinného typu
- Stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- Vytvorenie a stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti
- Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obce a okolia
- Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obce a okolia
- Vybudovanie, modernizácia a rekonštrukcia domu nádeje

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obci

Aktivity:

- Stabilizácia základnej školy a predškolského zariadenia
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba existujúcej budovy materskej školy
- Výstavba a údržba novej budovy materskej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov základnej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materskej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia školy
- Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na škole
- Komunikácia a podpora komunikácie „škola – rodičia“ pri usmerňovaní ďalšieho výberu vzdelávania u žiakov
- Podpora vytvárania neziskových združení priaznivcov školy so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj školy
- Organizovanie propagácie škôl aktivitami dní otvorených dverí na škole
- Prezentácia kvality školy a výsledkov žiakov
- Podpora propagácie školy na webových stránkach

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností

Aktivity:

- Rozširovanie a modernizácia vybavenosti školy a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok a zariadení
- Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- Rekonštrukcia existujúceho športového areálu v základnej škole
- Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu na školách
- Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- Podpora alternatívnych metód vyučovania
- Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- Podpora obyvateľov obce v záujmovej činnosti, generačnej spolupráci a práci s deťmi

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Organizovanie pravidelných športových podujatí
- Výstavba a modernizácia multifunkčného ihriska
- Výstavba, modernizácia športových klubov a nákup športového zariadenia, náradia a náčinia
- Výstavba, modernizácia a údržba detského ihriska a futbalového ihriska
- Prestavba, modernizácia a údržba kultúrneho domu
- Výstavba, údržba a modernizácia kultúrneho centra amfiteáter
- Nákup interiérového vybavenia a zariadenia pre polyfunkčné využitie kultúrneho domu
- Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí
- Výstavba a modernizácia denného centra pre deti v školskom veku a seniorov zameraných na aktivity podporujúce tradičné remeslá, činnosti a výrobky
- Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- Podpora aktívneho a zdravého starnutia

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia tradičnej architektúry obce
- Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových
- Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- Vydanie publikácie o obci a vydávanie ďalších printových materiálov artefaktov, kalendárov, obecných novín
- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce a atrakcií obce

21.2

PRIORITA 2

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA

Opatrenie 2.1.1

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce

Aktivity:

- Výstavba, oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií, mostov a lávok
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia dažďovej kanalizácie
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov na cintorínoch
- Výstavba, oprava a modernizácia parkovacích a odstavných plôch
- Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- Výstavba, oprava a rekonštrukcia osvetlenia obecných budov
- Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- Budovanie a modernizácia zastávok verejnej dopravy a prístreškov na čakanie
- Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia pri školách a na prechodoch pre chodcov
- Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- Budovanie bezpečnostného zábradlia medzi chodníkom a komunikáciou pre motorové vozidlá
- Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti, najmä v okolí hlavných komunikácií

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obce

Aktivity:

- Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov
- Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej/regionálnej mobility

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obce s mestom Bardejov a obcami regiónu verejnou dopravou
- Prieskum potrieb obyvateľov v oblasti nadväznosti verejnej dopravy
- Komunikácia so subjektmi zabezpečujúcimi verejnú dopravu k skvalitneniu jej nadväznosti podľa požiadaviek občanov
- Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné látky

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev

Aktivity:

- Výsadba a údržba zelene v obci s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obci
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obci
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia centra obce
- Modernizácia a jednotný imidž zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obci
- Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- Pravidelná údržba čistoty verejných priestranstiev
- Súťaž vo vzhľade domov a dvorov
- Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- Výstavba a údržba kanalizácie v obci
- Výstavba a údržba čističky odpadových vôd v obci
- Rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- Rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- Vysporiadanie pozemkov: vykonanie projektu pozemkových úprav v súvislosti s výstavbou a rekonštrukciou technickej infraštruktúry – vytýčenie rozdeľovacieho plánu, vypracovanie geometrických plánov a premietnutie nových vlastníckych vzťahov do katastra nehnuteľností
- Vypracovanie kompletných projektov v súvislosti s výstavbou a rekonštrukciou technickej infraštruktúry
- Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obec/mikroregión
- Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- Príprava a podpora obce na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- Podpora obce pri zavádzaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenia bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického nakladania s odpadom

Aktivity:

- Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- Rekultivácia zaťažených, kontaminovaných plôch
- Vybudovanie zberného dvora
- Podpora vybudovania skládky pre biologicky rozložiteľné odpady
- Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obci
- Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu
- Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom
- Podpora vzdelávania a osvedy separovania odpadu u detí a žiakov

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- Rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií
- Rekonštrukcia a modernizácia interiérového vybavenia a interiérových médií, hlavne elektrických rozvodov v obecných budovách
- Rekonštrukcia a modernizácia budovy školy a materskej školy s cieľom zníženia ich energetickej náročnosti
- Rekonštrukcia a modernizácia interiérového vybavenia a interiérových médií, hlavne elektrických rozvodov v budovách základnej a materskej školy
- Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov
- Využívanie a podpora využívania solárnej energie
- Propagácia výroby a podpora distribúcie ďalších obnoviteľných zdrojov energie
- Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- Podpora využitia technológií k úspore energie

Opatrenie 2.3.2

Ochrana podzemných a povrchových vôd

Aktivity:

- Riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis
- Výstavba a modernizácia kanalizačných sietí a čistiarne odpadových vôd

Opatrenie 2.3.3

Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- Spolupráca obce so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení
- Vytváranie povodňových plánov
- Pravidelný monitoring stavu koryta potoka
- Presadzovanie pravidelnej údržby a pravidelná údržba koryta potoka a kanálov na území obce u ich správcov na zachovanie dostatočného prierezu koryta na prietok vody
- Odstraňovanie následkov povodní
- Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
- Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

Opatrenie 2.3.4

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci

Aktivity:

- Obnova prirodzenej funkcie tokov

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených priemyselných (poľnohospodárskych) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- Spevňovanie brehov vodných tokov a podpora udržiavania rázu krajiny
- Údržba riečnych a potokových koryt

Opatrenie 2.3.5

Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

Opatrenie 2.3.6

Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov

Aktivity:

- Obnova a údržba historických pamätníkov a pietnych miest
- Obnova a údržba historických budov
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba hasičskej zbrojnice
- Podpora a pomoc pri riešení opráv havarijných stavov nehnuteľností vo vlastníctve cirkví a neziskových organizácií

21.3

PRIORITA 3

EKONOMICKÝ ROZVOJ A RIADENIE OBCE

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- Vytvorenie a schválenie motivačných podmienok a obecnej legislatívy obce pre vstup domácich a zahraničných malých a stredných podnikateľov (investorov)
- Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obce
- Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny
- Rekonštrukcia a modernizácia predajných objektov a nákup technológií a zariadení pre doplnkovú výrobu a spracovanie tradičných materiálov a výrobkov
- Organizovanie pravidelných trhov a workshopov – vytváranie väzieb medzi malým a stredným podnikaním v regióne a kraji
- Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych podnikateľov
- Podpora a vytváranie akčných plánov zamestnanosti na všetkých úrovniach a podpora nepretržitého rozvoja partnerských štruktúr na miestnej úrovni

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obce a podnikateľského prostredia
- Pravidelné informácie o vzdelávacích programoch pre podnikateľov
- Pomoc obce a podpora podnikateľov využívaním grantov a ďalších podporných programov
- Aktívna spolupráca obce s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom

Aktivity:

- Nákup softwaru pre komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty
- Nákup aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obci
- Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti nových informačných technológií a aplikácie nových softwarov pre pracovníkov obce na obecnom úrade

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci

Aktivity:

- Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- Podpora rozšírenia chovu dobytka
- Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve
- Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve
- Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva
- Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- Podpora modernizácie poľnohospodárskych výrobných technológií k lepšej ochrane životného prostredia
- Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre zlepšenie výroby v poľnohospodárstve a ochrany životného prostredia
- Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- Podpora pracovnej mobility a pomoc obce zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obci a v regióne

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špeciálnych, kulinárskych špeciálnych a nezávadných potravín
- Marketing kvalitných poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obci
- Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi
- Podpora vzniku odbytových družstiev

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU

Opatrenie 3.3.1

Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- Výstavba a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov
- Výstavba a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- Výstavba sezónnej letnej reštaurácie s ponukou domácich produktov
- Vybudovanie informačných a náučných tabúľ v obci
- Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- Vybudovanie a údržba turistických, náučných chodníkov a cyklistických trás
- Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obce

Aktivity:

- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce
- Vytvorenie krátkodobého marketingového plánu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obce, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obce
- Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obci s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obce
- Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca s obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- Vytvorenie propagačných materiálov obce
- Budovanie imidžu obce na základe histórie obce, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov, chránených území, využitie potenciálu blízkosti hranice
- Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia cykloturistiky v spolupráci s okolitými obcami)

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obce s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

- Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. INDIKÁTORY OPATRENÍ

Ambíciou Programu rozvoja obce Lukov je v najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Programu rozvoja vo svojich Opatreniach a Aktivitách presne identifikuje potreby obce. Tieto Aktivity upresňujú a dopĺňajú identifikátory a ich číselné (explicitné) vyjadrenie počiatočného a želaného stavu. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov pre jednotlivé Opatrenia a sú zároveň aj základným faktorom pri tvorbe kritérií pre čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu. Na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné takto jednoducho monitorovať priebežné plnenie a realizáciu jednotlivých aktivít.

Tabuľka Merateľné ukazovatele realizácie aktivít

OPATRENIE		MERATEĽNÝ INDIKÁTOR	MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	STAV V ROKU 2018	STAV V ROKU 2024
1.1.1	Využívanie ekonomických a legislatívnych nástrojov a podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	vysporiadané pozemky	%	50	80
		technická infraštruktúra (cesty)	km	2,5	3,0
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené obecné byty	počet	35	47
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	monitorovacie kamery	počet	0	5
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti mimovládnych organizácií, spolkov a združení	komunitné centrá	počet	0	1
1.2.1	Rozvoj aktívnej politiky trhu práce, posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce	dlhodobo nezamestnaní	počet	50	30
1.2.2	Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily vstupujúcej na trh práce	zamestnaní v regióne	počet		
1.3.1	Budovanie sociálneho zázemia v obci	denný stacionár	počet	0	1
		terénna opatrovateľská služba	počet	0	2
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	obchody s rozličným tovarom	počet	3	3
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	predškolské zariadenia	počet	1	2
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl, zavádzanie progresívnych foriem výučby a praktických zručností	interaktívne didaktické hračky	počet	4	7
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	multifunkčné ihrisko	počet	1	1
		kluby kultúry	počet	2	2
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	obecné múzeum	počet	0	1
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne komunikácie	m	2500	2800
2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	obecný park	m ²	1	2
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	kanalizácia	km	0,3	0,5
2.2.2	Podpora ekologického nakladania s odpadom	separované komodity	počet	6	8
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	m ²	0	1800
2.3.2	Ochrana podzemných a povrchových vôd	čistička odpadových vôd	počet	2	3
2.3.3	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť potokov	km	0	2,4
2.3.4	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci	spevnené brehy riek	km	0	2,4
2.3.5	Obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine	spevnené poľné cesty	km	0	2,5
2.3.6	Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	obnovené pamiatky	počet	1	2
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	0	3
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	€		
3.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom	software	počet	2	2
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci roľníci	počet	1	3
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet	0	1
3.3.1	Rekonštrukcia infraštruktúry cestovného ruchu	ubytovacie zariadenie	počet	0	10
		stravovacie zariadenie	počet	0	1
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	1	2
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	0	1

Zdroj: vlastné spracovanie

D REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu rozvoja obce Lukov identifikuje manažment riadenia, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obce, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Obecné zastupiteľstvo

je najvyšším orgánom riadenia a realizácie Programu rozvoja obce. Schvaľuje Program rozvoja obce, jeho aktualizáciu a aktualizáciu jeho častí a schvaľuje hodnotiacu správu realizácie. Vymedzuje činnosť pri operatívnom riadení Programu rozvoja obce a menuje členov Riadiacej skupiny a členov Pracovných skupín pre jednotlivé problémové oblasti.

Obecné zastupiteľstvo ďalej: kontroluje dosahovanie stanovených cieľov, pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie, schvaľuje partnerstvá územnej spolupráce s orgánmi a inštitúciami všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov Programu rozvoja. Schvaľuje a koordinuje partnerstvá územnej spolupráce aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom za účelom naplnenia aktivít Programu rozvoja obce. Má na zreteli vyvážený rozvoj územia.

Starostka

je koordinátorkou a manažérkou realizácie Programu rozvoja obce. Zvoláva pravidelné stretnutia k Programu rozvoja, navrhuje obecnému zastupiteľstvu na schválenie jednotlivé námety a podnety na realizáciu projektov.

Riadiaca skupina

plní funkciu poradného a iniciatívneho orgánu obecného zastupiteľstva v otázkach Programu rozvoja. Je zložená z troch členov, ktorých zvolilo obecné zastupiteľstvo. Dohliada a zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom Programu rozvoja a Akčných plánov. V súčinnosti s obecným zastupiteľstvom pripravila víziu, stratégiu, aktivity strategického rozvoja obce, koordinuje spoluprácu s externým prostredím na vypracovaní Programu rozvoja.

Riadiaca skupina ďalej: analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty. Sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom. Vede databázy kontaktov, vede prehľad o organizáciách tretieho sektora a podnikateľoch.

Pracovné skupiny

sú vytvorené k jednotlivým problémovým oblastiam Programu rozvoja obce. Pripravujú na prerokovanie vymedzenie prioritných projektov, plán ich realizácie, využitie zdrojov financovania, plán dofinancovania projektu, hodnotenie realizácie a dopadu projektov a iné. Pracovné skupiny sú zložené z odborníkov na jednotlivé problémové oblasti. Členov pracovnej skupiny schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Realizácia Programu rozvoja vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a cudzích zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy. Odporúča sa zriadenie plateného zamestnanca obce za účelom získavania cudzích nenávratných prostriedkov, administrovanie eurofondov, komunikáciu s verejným obstarávateľom či stavebným dohľadom. Zriaďovanie ďalších orgánov v súvislosti s Programom rozvoja obce je bezpredmetné.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Programu rozvoja obce patria aj **monitorovanie a hodnotenie** na úrovni programu ako celku aj jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Programu a na

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

dosahovanie cieľov Programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Programu daný aj externými faktormi mimo dosahu Programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom Programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku, t.j. reálneho dopadu Programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení Programu rozvoja obce v rozsahu zadaných úloh a zodpovedností.

24.1 MONITOROVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia Programu rozvoja. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Programu rozvoja s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Programu rozvoja, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o realizácii Programu rozvoja.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Programu rozvoja ako celku bude zabezpečovať **Riadiaca skupina**. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Programu rozvoja a pre prijímanie rozhodnutí obecného zastupiteľstva, či je potrebné Program rozvoja aktualizovať, meniť alebo dopĺňať. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Programu rozvoja. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Programu rozvoja. Riadiaca skupina využíva informácie monitorovania Priorít a Cieľov ako podklad pre priebežné hodnotenie Programu rozvoja, samostatnú monitorovaciu správu Priorít a Cieľov nepripravuje.

V súvislosti s implementáciou Programu u rozvoja je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažermi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov tu je potrebné pravidelne pripravovať a schvaľovať monitorovaciu správu. Harmonogram predkladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Programu rozvoja, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Programe rozvoja, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas platnosti Programu rozvoja obce sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení platnosti Programu rozvoja vykonať následné hodnotenie. Výsledky hodnotenia Programu rozvoja sa zverejnia podľa platnej legislatívy.

Pri hodnotení Programu rozvoja je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Programu rozvoja obce pripravovali reprezentanti obce v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať. Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Program rozvoja obce nie je dogma a nie je to nemenný materiál, je to vytýčenie dlhodobých Priorít a Cieľov obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecné zastupiteľstvo môže tento materiál dopĺňať a aktualizovať.

Priebežné hodnotenie je séria hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu rozvoja skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť plánovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu rozvoja vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne,

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

minimálne raz za dva roky. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1.januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenia predkladá Riadiaca skupina obecnému zastupiteľstvu najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Programu rozvoja. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutie obecného zastupiteľstva pri ďalšom riadení realizácie Programu rozvoja za účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných priorít a cieľov. Výstupom priebežného hodnotenia je **Hodnotiaca správa**.

Následné hodnotenie Programu rozvoja skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj obce. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Programu rozvoja ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je **Záverečná správa o hodnotení Programu rozvoja obce Lukov**. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Programu rozvoja. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí Riadiaca skupina, ktorá ju do 6 mesiacov od ukončenia platnosti Programu rozvoja predkladá obecnému zastupiteľstvu na vedomie.

Hodnotiaca správa a Záverečná správa o hodnotení nemajú predpísanú presnú formu, k náležitostiam správ patrí: aké obdobie hodnotí, akú úroveň Programu hodnotí (Ciele, Opatrenia, Aktivity), aký bol očakávaný, želaný výsledok, plánovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a aký je skutočný výsledok. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Programu rozvoja, v prípade ukončenia jeho platnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé, kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií. Správu berie obecné zastupiteľstvo na vedomie.

Tabuľka Časový harmonogram monitorovania a hodnotenia Programu rozvoja

HODNOTENIE	ČASOVÝ PLÁN	PERIODICITA/DŮVODY
PRIEBEŽNÝ MONITORING	2019, 2020, 2022, 2024	z dôvodu aktualizácie Programu rozvoja
OPERATÍVNY MONITORING	podľa realizácie projektov	
PRIEBEŽNÉ HODNOTENIE ČASTI PROGRAMU ROZVOJA	2019, 2020, 2022, 2024	
AD HOC MIMORIADNE HODNOTENIE	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených priorít a potreby iných cieľov
ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE	v závere platnosti Programu rozvoja obce	

Zdroj: vlastné spracovanie

25. KOMUNIKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA

Starostka ako reprezentantka obce bude dohliadať na zverejnenie hodnotiacich správ pre obyvateľov a ďalšie zainteresované subjekty na verejnej časti obecného zastupiteľstva a prostredníctvom web stránky samosprávy obce, aby mala verejnosť pravidelné priebežné informácie o stave implementácie Programu rozvoja obce, o realizácii prebiehajúcich projektov ako aj informácie o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou. Za komunikáciu s poslancami aj s verejnosťou je zodpovedná starostka obce.

26. AKČNÝ PLÁN NA ROKY 2018 - 2019

Tabuľka Akčný plán 2018 – 2019

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 2			
OPATRENIE 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce			
AKTIVITA	2018 - 2019	obec, starostka	s využitím podpory grantov

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

Výstavba, oprava a rekonštrukcia chodníkov			a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
AKTIVITA Výstavba, oprava a rekonštrukcia dažďovej kanalizácie, hlavne vetva A, B	2018 - 2019	obec, starostka	z rozpočtu obce
OPATRENIE 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
AKTIVITA Výstavba a údržba čističky odpadových vôd v obci, konkrétne výstavba čističky odpadových vôd k dvom obecným bytovkám	2018 - 2019	obec, starostka	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
AKTIVITA Rekonštrukcia a modernizácia budovy školy a materskej školy s cieľom zníženia ich energetickej náročnosti	2018 - 2019	obec, starostka	z rozpočtu obce
AKTIVITA Rekonštrukcia a modernizácia interiérového vybavenia a interiérových médií, hlavne elektrických rozvodov v budovách základnej a materskej školy	2018 - 2019	obec, starostka	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
OPATRENIE 2.3.6 Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov			
AKTIVITA Modernizácia, rekonštrukcia a údržba hasičskej zbrojnice	2018 - 2019	obec, starostka	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 25%
PRIORITA 3			
OPATRENIE 3.1.3 Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu a online dostupnosť služieb a portálov verejnej správy občanom a podnikateľom			
AKTIVITA Nákup aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obci	2018 - 2019	obec, starostka	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
AKTIVITA Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti nových informačných technológií a aplikácie nových softwarov pre pracovníkov obce na obecnom úrade	2018 - 2019	obec, starostka	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Lukov, 2018

E FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania cieľov, opatrení a aktivít, definovaných v Programe rozvoja obce Lukov tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný plán je reálnym odrazom schopnosti obce realizovať

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

konkrétne aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých plánovaných aktivít predpokladá viaczdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev, zo štátnych účelových fondov, z prostriedkov fyzických osôb, z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií i ďalších subjektov. Doplnkovým zdrojom sú finančné prostriedky z Európskej únie.

Program rozvoja obce Lukov je rozvojovým dokumentom obce. Obec v nadväznosti na strategickú, programovú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť plánované aktivity, aj v súvislosti s Akčným plánom na daný rok s využitím možností externých zdrojov. Program rozvoja obce je strednodobým rozvojovým dokumentom. Obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2024) nie je možné finančnú časť plánovaných aktivít čo do objemu plánovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Do precízneho spracovania finančného rozpočtu vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien prác, služieb a tovarov všeobecne. Obec Lukov každoročne pri schvaľovaní svojho rozpočtu na nasledujúci rok, vrátane schvaľovania viacročného rozpočtu, pripraví a zohľadní aj aktualizáciu akčného plánu na nasledujúci rok a pripraví pre jeho naplnenie aj finančný rozpočet.

Finančná náročnosť Programu rozvoja obce Lukov počas jeho platnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

ZÁVER

Schválený Program rozvoja obce Lukov je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, respektíve, môžu sa niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Služi ako rozvojový dokument pre obec a jej obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj komplikované vlastnícke vzťahy v obci. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obce. Realizátorom Programu rozvoja obce Lukov nie je len samotná obec, ale aj obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s viaczdrojovým financovaním.

Realizáciu Programu rozvoja riadi manažment obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch obce. Raz ročne reprezentanti obce priebežne vyhodnotia realizáciu Programu rozvoja a Akčných plánov na daný rok. Zároveň dohodnú Akčné plány na najbližší rok.

Program rozvoja obce – ako strednodobý dokument – je možné kedykoľvek aktualizovať. Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v obci a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzkať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na ročné hodnotenie. Komplexná aktualizácia Programu rozvoja sa bude realizovať pred ukončením platnosti súčasného dokumentu.

Program rozvoja obce je uverejnený na webovej stránke obce a je tak prístupný obyvateľom, podnikateľom aj širokej verejnosti. Nerieši a ani neovplyvňuje na územia NATURA 2000 a neovplyvňuje životné prostredie.

SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

DOKUMENT	PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU: ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO, stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PRO; ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNÉHO PROSTREDIA, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA, hodnotenie rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT);
-----------------	--

PROGRAM ROZVOJA OBCE LUKOV

	<p>STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja;</p> <p>PROGRAMOVÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt;</p> <p>REALIZAČNÁ ČASŤ: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných plánov;</p> <p>FINANČNÁ ČASŤ: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce;</p> <p>ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;</p>
SPRACOVANIE	<p>FORMA SPRACOVANIA: Program rozvoja obce Lukov je spracovaný „na kľúč“ s podporou reprezentantov zúčastnených ne jeho tvorbe a spracovaní. Pri spracovaní Programu rozvoja je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja boli doplňované, pripomienkované poslancami s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol obecný úrad, Štatistický úrad, Katastrálny úrad a ďalšie. Spracovatelia vychádzali z poznatkov od manažmentu obce, využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program rozvoja obce je v súlade s koncepčnými dokumentmi vyššieho územného celku aj v súlade s aktuálnou legislatívou.</p> <p>OBDOBIE SPRACOVANIA: Plán rozvoja obce bol spracovaný v období december 2017 – marec 2018</p> <p>RIADIACA SKUPINA: Pozostáva z 8 členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia riadiaceho tímu stretli 2x.</p> <p>PRACOVNÁ SKUPINA: Pozostáva z 8 členov a k príprave Programu rozvoja sa členovia pracovnej skupiny stretli 3x.</p> <p>NÁKLADY NA SPRACOVANIE: Program rozvoja obce bol spracovaný v nadväznosti na Zmluvu o dielo medzi obcou Lukov a spracovateľom za dohodnutú cenu za dielo.</p>
PREROKOVANIE	Program rozvoja obce Lukov bol prerokovaný a pripomienkovaný na obecnom zastupiteľstve dňa: 9. 3. 2018
SCHVÁLENIE	Program rozvoja obce Lukov bol schválený na obecnom zastupiteľstve dňa: 9. 3. 2018 Uznesením obecného zastupiteľstva č. 1 pod bodom A/4

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

PHSR – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PRO – Program rozvoja obce